Fraţii mei, să ne aducem aminte de nemurirea sufletului. Să ştiţi că suntem străini şi călători pe pământ. Auziţi ce zice Psaltirea: *Nemernic este omul pe pământ şi străin ca toţi părinţii săi.* Nimeni nu rămâne în lumea aceasta. N-am venit să stăm aici. Aici este o trecere necontenită; am răsărit prin naştere şi asfinţim prin moarte.

Arhimandrit Cleopa Ilie

Arhimandrit Cleopa Ilie

DRUMUL SUFLETULUI DUPĂ MOARTE

DRUMUL SUFLETULUI DUPĂ MOARTE

Fraţii mei, să ne aducem aminte de nemurirea sufletului. Să ştiţi că suntem străini şi călători pe pământ. Auziţi ce zice Psaltirea: *Nemernic este omul pe pământ şi străin ca toţi părinţii săi.* Nimeni nu rămâne în lumea aceasta. N-am venit să stăm aici. Aici este o trecere necontenită; am răsărit prin naştere şi asfinţim prin moarte.

Sfântul acela, dumnezeiescul Iov, zice aşa: *Din pântecele maicii mele am căzut în groapă.* Aţi auzit? Atât i s-a părut viaţa pe pământ, după 400 de ani. Că Dumnezeu i-a mai dăruit 140 de ani de viaţă, după ce l-a încercat cu atâtea chinuri şi boli; şi atât i-a părut, că din pântecele maicii sale a sărit în groapă. O săritură i-a părut viaţa.

Voi nu auziţi cu ce ne aseamănă Duhul Sfânt? *Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului; aşa va înflori.* Şi iarăşi: *Zilele lui ca umbra trec.* Şi iarăşi: *Zilele mele ca umbra s-au plecat şi eu ca iarba m-am uscat.* Şi iarăşi zice: *S-au stins ca fumul zilele mele şi*

oasele mele ca uscăciunea s-au uscat. Şi iarăşi: *Zilele anilor noştri ca pânza păianjenului.* Cu pânza păianjenului s-au asemănat zilele vieţii noastre. Adică, cât este de slabă pânza păianjenului, aşa-i de slabă viaţa noastră pe pământ; suntem umbră, vis şi floare pe pământ!

Dumnezeu zice lui Isaia: *Ascultă, o, proorocule, strigă şi zi aşa înaintea poporului: Tot trupul omului este iarbă şi toată slava omului este ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba şi floarea ei a căzut, iar cuvântul Domnului rămâne în veac.*

Deci să nu punem bază pe viaţa aceasta, că-i umbră şi vis. Ştiţi ce rămâne în veci? Sufletul. Trupul vedeţi că se face ţărână. Că îngropăm şi dezgropăm morţii şi se fac în puţină vreme ţărână. Mai ales după o vreme nici oasele nu mai rămân; toate se fac nimic.

Asta-i şi porunca cea dintâi, *că pământ eşti şi în pământ vei merge.* Dar sufletul nu moare niciodată. Sufletul rămâne în vecii vecilor, că el este duh şi nu poate să moară. Aşa l-a făcut Dumnezeu.

Dar Mântuitorul ne-a înarmat cu o armă pentru toate veacurile, când a zis aşa: *Privegheaţi şi vă rugaţi, că nu ştiţi ziua, nici ceasul întru care Fiul Omului va veni!*

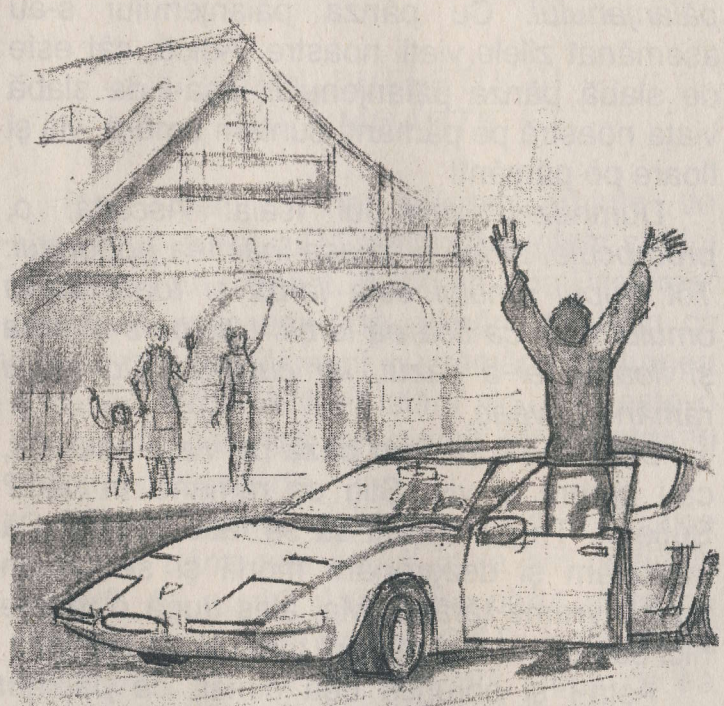

Nu ştim când plecăm din lumea aceasta. Că unul pleacă copil, altul tânăr, altul mai bătrân.

La unul se întâmplă moartea într-un accident, la altul dintr-un cutremur, sau vine un junghi peste noapte şi gata. Numai Cel de

sus ştie toate! De aceea totdeauna trebuie să fim pregătiți.

Dar, ca să ştiți ce se întâmplă cu sufletul când moare omul, am să vă spun care-i drumul sufletului imediat după moarte, după tradiția Bisericii Ortodoxe.

De când murim şi până la 40 de zile, când are loc judecata particulară a sufletului şi se hotărăşte de Dumnezeu unde o să stăm, la bine sau la rău, până la Judecata de apoi, este un timp de tranziție, adică un timp provizoriu, pentru drepți şi pentru păcătoşi.

Când moare omul şi când îşi dă sufletul, în clipa aceea apar în fața lui atâția diavoli câte păcate a avut omul şi atâția îngeri sfinți câte fapte bune a avut el în viață. Aşa arată Sfântul Efrem Sirul.

Şi este o mare luptă atunci. Că sfintele puteri se luptă cu diavolii care vor să ia sufletul, că diavolii zic că este al lor, că are păcate mai multe; iar îngerii zic că este al lor, că are mai multe fapte bune. Şi este o mare luptă şi de aceea se teme sufletul să iasă din trup. I se leagă limba când vede toate astea. El vede atunci multe, dar nu poate să spună. El ar spune: „Uite câți diavoli au venit!"

Părintele Eftimie de la Agapia Veche a văzut cu o săptămână înainte de a muri cum se luptau îngerii cu diavolii pentru suflet.

Şi zicea: „Uite cum se luptă! Îngerii Domnului sunt cu sulițe şi-i lovesc pe draci. Uite cum fug!"

Cu o săptămână înainte a spus când va muri, căci a fost un om ales al lui Dumnezeu, cum spuneau maicile. Dar nu toți văd taina aceasta şi să o poată spune; o văd, dar nu o pot spune.

Atunci în ceasul morții are mare îndrăzneală îngerul de la botez. Când vine acesta, toți se dau la o parte.

Îngerul pe care îl avem de la Sfântul Botez are mare putere. De aceea, când vă rugați acasă, după ce ați terminat rugăciunile, să faceți şi câteva închinăciuni la îngerul pe care-l aveți de la Botez şi să ziceți aşa: „Sfinte înger, păzitorul vieții mele, roagă-te lui Hristos Dumnezeu pentru mine, păcătosul sau păcătoasa!"

Pentru că acest înger, nu numai că ne păzeşte acum, dar el ne păzeşte şi în vremea morții, el călătoreşte cu noi prin vămile văzduhului, până la 40 de zile, şi îl avem de la dumnezeiescul Botez mare ocrotitor. Dacă nu ar fi el, diavolul ar face cu noi ce ar vrea.

Auziți ce zice în Psaltire: *Nici să dormiteze cel ce te păzeşte.* Şi iarăşi zice: *Tăbărî-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de Dânsul şi-i va izbăvi pe ei.*

Deci este clar că îngerul este cel ce ne păzeşte şi în viața de acum şi după ce murim, până la 40 de zile.

Vine acel înger şi zice: „Dați-vă la o parte! Eu ştiu viața acestui suflet de când s-a născut şi până acum". Şi îngerul, venind, începe a

vorbi cu sufletul aşa: „Nu te teme, frate suflete!" Sfântul Grigorie de Nyssa ne spune de ce-i zice frate. Pentru că şi îngerul şi sufletul sunt fiinţe raţionale, de sine stăpânitoare, cuvântătoare şi sunt duhuri, cum zice Sfânta Evanghelie: *Şi vor fi toţi ca îngerii lui Dumnezeu.*

Şi zice îngerul:

„Iată trupul tău! Ia aminte, frate suflete, acesta-i trupul tău, aceasta-i casa ta în care ai stat până acum. Cu acesta te-ai zămislit în pântecele maicii tale, cu acesta te-ai născut, cu acesta ai trăit 20, 60, 80, câţi ani a vrut Dumnezeu să-ţi dea pe pământ; că la Dumnezeu este viaţa, iar nu la noi.

Ia aminte, frate suflete, când va suna trâmbiţa Judecăţii de apoi, într-o clipeală a ochilor are să învie acest trup, cum îl vezi, şi ai să intri într-însul şi ai să mergi la judecată, cum spune Apostolul Pavel: *Toţi vor sta înaintea divanului judecăţii lui Iisus Hristos, ca să ia fiecare după cum a lucrat, bine sau rău".*

La Judecata de apoi Hristos va judeca şi pe oameni şi pe îngeri, adică pe diavoli şi toate popoarele lumii. Atunci când va veni Fiul Omului întru slava Sa, va pune pe păcătoşi de-a stânga Sa şi pe drepţi de-a dreapta Sa şi va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

Apoi îngerul păzitor îi aduce aminte: „Iată, frate suflete, când erai copil mic – sau copiliţă mică –, te-a trimis mama să aduci o căldare de apă sau să aduci zarzavat din

grădină, sau să aduci gâştele de la păscut, sau să faci o treabă cât de mică în ogradă. Uite, aşa gândeai tu atunci; aşa înţelegeai tu atunci".

Şi începe să-i aducă aminte din mica copilărie ce bine a făcut el cu trupul acesta şi ce rău a făcut.

„Uite, aşa ai făcut când erai în clasa întâi la şcoală, în a doua, a treia; uite aşa făceai! După ce ai ieşit în lume, când erai fată mare sau flăcău, când te-ai însurat sau măritat, uite aşa făceai". Şi-i aduce aminte din pruncie şi până la moarte în fiecare zi şi ceas ce a făcut. Că sufletul, după ce iese din trup, foarte tare ţine minte. Este ca razele soarelui. Nu-l mai îngreunează pământul, nici trupul ca să uite. Toate le vede ca în oglindă. Aceasta se întâmplă în ziua întâi după moarte.

În ziua a doua după moarte se întâmplă un lucru mai înfricoşat. În ziua a doua după moarte îl ia îngerul păzitor şi-l duce pe unde a umblat omul toată viaţa. Atunci se întâmplă ceea ce spune în Psaltire: *Pentru ce mă tem în ziua cea rea? Că fărădelegea călcâiului meu mă va înconjura.*

Toată icoana vieţii omului se descoperă a doua zi după moarte. Dar ai să-mi spui: „Cum, părinte, poate sufletul omului să meargă într-o zi pe unde a mers toată viaţa?"

Sufletul înconjoară pământul cât ai clipi din ochi. Sufletul nostru şi îngerul păzitor merg mai repede ca razele fulgerului, cum spune în Biblie: *Alerga-vor, Doamne, în grabă şi mai repede ca razele fulgerelor, sufletele dreptilor se vor întoarce la Tine,* citim la proorocul Iezechiel şi în multe locuri.

Sufletul este fiinţă gânditoare şi nici nu am zis cu limba un cuvânt şi cu gândul am şi înconjurat pământul mai înainte de a-l pronunţa; uite cum aş spune eu acum: Pekin, New York, Moscova, Bucureşti, Sihăstria.

Aşa de repede merge sufletul după ce ieşim din trup. Şi nu-i o greutate să se ducă el, în ziua a doua, cu îngerul pe unde a umblat toată viaţa. El numai gândeşte şi a şi ajuns la locul acela, căci merge ca gândul.

Şi unde-l duce în ziua a doua? Îl duce pe unde a umblat omul toată viaţa şi-i arată unde a făcut bine şi unde a făcut rău. Şi nu-i arată decât adevărul.

„Uite, aici ai jucat, aici te-ai îmbătat, aici ai desfrânat cu atâtea femei sau cu bărbaţi, aici ai înjurat, aici ai fumat, aici ai avortat atâţia copii, aici ai ocărât, aici ai furat, aici ai cântat, aici te-ai lenevit, aici te-ai răzbunat pe cineva. Ai batjocorit, ai blestemat, ai bătut.

Ai fost la baluri, la meciuri, la televizoare, la jocuri, la nunți cu lăutari, la discoteci, la meciuri, la circuri, la cinematografe, dar la suflet nu te-ai gândit. Nu te-ai spovedit, n-ai postit şi te-ai împărtăşit cu nevrednicie! ”

Şi-i arată şi faptele bune: „Uite, suflete, aici ai mers la biserică, aici ai ascultat cuvântul lui Dumnezeu, aici ai miluit pe cei săraci, aici ai învățat pe copii frica de

Dumnezeu, aici ai citit sfintele cărți, aici ai răbdat necazurile cu bucurie, aici ai dat un cuvânt de folos la altul, dincolo ai făcut milostenie, ai îmbrăcat pe cel gol, ai adăpat pe cel însetat, ai primit pe cel străin".

Îi arată toate, toate, şi sufletul săracul nu poate zice nimic, că nu-i arată decât numai adevărul, pentru că îngerul nu poate să mintă. Îi arată şi cele bune şi cele rele.

Şi se minunează sufletul foarte şi îl întreabă pe înger:

– Sfinte îngere, cum de ştii tu acestea toate?

– Cum să nu ştiu, dacă pururea am fost cu tine? Tu ai mâncat, eu nu pot mânca; tu ai dormit, eu nu am dormit; tu ai băut, eu nu pot bea; tu ai stat degeaba, eu nu pot. Eu nu-s duh care poate mânca, sau bea sau dormi. Eu pururea am fost treaz – cum zice în Psaltire: *Nici să dormiteze cel ce te păzeşte.* Că dacă nu aş fi fost eu cu tine, diavolii ar fi făcut mare prăpăd, împreună cu vrăjmaşii tăi văzuți şi nevăzuți. Eu te-am apărat şi pururea am fost lângă tine şi mereu am scris ce gândeşti tu. Că eu ştiu gândurile tale şi ce vorbeşti tu şi ce faci tu, bine sau rău".

Asta se întâmplă în ziua a doua. Îl duce îngerul păzitor pe suflet pe unde a umblat toată viața.

După moarte, sufletul ne vede pe noi. Vede că plânge mama, plânge sora sau soția sau soțul. Vede că plâng neamurile după el şi îi pare rău. Dar nu mai are grija noastră; el se

gândeşte atunci numai la el şi zice: „Ei rămân pe pământ şi se vor pocăi, că mai au vreme să facă fapte bune. Dar eu unde mă duc? Cine mă va ajuta pe mine acolo?" Şi aşa merge în ziua a doua pe unde a mers toată viaţa.

Iar în ziua a treia, lucru şi mai înfricoşat. I se mai dau însoţitori sufletului nostru şase îngeri purtători de lumină şi cu cel de la Botez, sunt şapte, ca să treacă înfricoşatele vămi ale văzduhului, după cum aţi auzit de cele 24 de vămi ale văzduhului.

Cele mai importante slujbe pentru cei care mor sunt spovedania generală şi Sfânta Împărtăşanie, precum şi împăcarea cu toţi. Iar imediat după moarte se face 40 de zile Sfânta Liturghie şi parastase cu dezlegări şi milostenie la cei săraci, care ajută sufletul cel mai mult când trece vămile. Că Biserica, fiind mama noastră spirituală, se roagă acum pentru bietul suflet, care-i fiul ei după dar din Botez, să treacă uşor atunci vămile văzduhului.

Ce se întâmplă până ce va trece sufletul vămile văzduhului? Atunci vede omul cât de folos îi era lui să fie mărturisit curat de păcate. **Dacă nu ar fi lăsat Dumnezeu între El şi noi taina Sfintei Spovedanii, nici un om nu s-ar mântui.** Că zice Apostolul Iacov că: *Toţi multe greşim şi nimeni nu-i fără păcat.*

Dar între noi şi Dumnezeu s-a lăsat taina Spovedaniei, care-i al doilea botez, cum zice preotul; aţi auzit că zice la mărturisire: „De vreme ce cu al doilea botez te-ai botezat, după rânduiala Tainelor creştineşti".

Acum, când trece vămile, vede sufletul cât îi era de folos dacă era mărturisit.

De aceea, vă rog să ţineţi minte: Când vezi că s-a îmbolnăvit în casă mama, sora, fratele, soţia, nepotul, copilul, tata, fiica, nu aduce întâi doctorul; întâi adu preotul şi-l spovedeşte curat de toate păcatele.

Omul trebuie să se mărturisească obligatoriu de patru ori pe an toată viaţa, în cele patru posturi, cât trăieşte el, dar mai cu seamă când vezi că s-a îmbolnăvit rău. Atunci cheamă preotul repede să-l spovedească. Nu când i s-a legat limba sau şi-a pierdut cunoştinţa; ci din vreme, când are mintea clară şi ţine minte. Şi-i spune: „Tată, mamă, băiete, spune tot ce-ai făcut!"

Pune-l să scrie pe un caiet, dacă ştie, şi să-şi aducă aminte tot, că dacă ai reuşit să faci o spovedanie bună, ai câştigat sufletul lui. Că ce spun Sfinţii Părinţi? **Chiar de a avut cineva păcate de moarte, foarte grele, dacă a murit spovedit, îl scoate Biserica.** El stă în iad numai până se curăţă de păcat, pentru

că spune Sfânta Evanghelie: *Nimic necurat nu va intra în Împărăția cerurilor.*

Ai auzit ce spunea un sfânt? El a văzut o mare de flăcări şi din marea aceea ieşeau porumbei albi ca zăpada şi zburau la cer. Şi acolo era iadul şi auzea țipete şi vaiete. „Cum, Doamne, ies porumbei din foc?", s-a întrebat el. Porumbeii erau sufletele oamenilor drepți, care s-au curățit prin canon stând în iad şi au plătit tot ce au avut de plătit.

Pentru că Biserica intervine de pe pământ cel mai mult prin Sfânta Liturghie. Că jertfa şi răscumpărarea noastră se face prin Sângele lui Iisus Hristos. Cum zice şi Apostolul: *Sângele Lui ne curăță de orice păcat.*

Creştinul, dacă a murit mărturisit şi dacă, Doamne fereşte, are păcate grele şi nu şi-a făcut canonul, el îşi face canonul dincolo, în iad. Dar din iad îl scoate Biserica prin Sfânta Liturghie, prin dezlegări şi milostenie şi tot la rai merge.

Iar dacă a murit cineva nespovedit din tinerețe şi a avut păcate de moarte, grele, e aproape cum ar muri nebotezat. Toate slujbele care se fac pe pământ pentru un asemenea suflet, foarte puțin îl ajută, fiindcă nimic necurat nu va intra întru Împărăția cerurilor.

Aşa au aşezat dracii vămile că, dacă ar putea, nici unul să nu treacă la cer. Ştiți de ce au ei ura şi zavistia asta pe oameni? Pentru că sufletele drepților completează numărul din care au căzut ei. **Lumea asta atât o ține Dumnezeu** – cum arată Sfântul Simeon Noul

Teolog –, **până se va împlini numărul îngerilor căzuți, din sufletele dreptților.** Nu citiți la Psaltire? *Plini-va căderile de sus, zdrobi-va capetele pe pământ ale multora.* Atât ține lumea. Până se împlinește numărul îngerilor care au căzut, că au fost foarte mulți; a treia parte din îngeri, cum zice Apocalipsa: *Am văzut un diavol mare, roșu, care a tras cu coada lui a treia parte din stelele cerului și le-a aruncat pe pământ.*

A căzut o treime de îngeri din toate cetele; și din heruvimi și din serafimi, din toate cetele, care au fost de-un gând cu satana, ca să se facă asemenea lui Dumnezeu. Și de aceea au atâta ură diavolii, că știu că fiecare suflet, dacă trece la cer, cum spune Evanghelia: *Și vor fi toți ca îngerii lui Dumnezeu*, vor fi în locul lor și le vor lua dregătoriile.

De aceea stau în văzduh și zic: „Iată pe noi ne-a dat Dumnezeu jos din cer, iar sufletele acestea vor să treacă pe aici la Dumnezeu și ne vor lua locul!" Și atunci Dumnezeu le-a dat voie, cu dreptate, diavolilor să stea în calea sufletelor, căci Dumnezeu este și drept, nu numai milostiv, și au făcut aceste stații sau vămi, între cer și pământ, ca să arunce în iad pe cei ce mor nepocăiți, în grele păcate.

Și iată cum sunt așezate: Vama întâi este pentru vorbirea de rău; vama a doua, pentru clevetire; vama a treia, pentru mânie, apoi lăcomia și așa mai departe, de la cele mai mici păcate până la cele mai mari.

Și cine n-a vorbit de rău? Cine nu s-a mâniat? Cine nu s-a lăcomit? Cine nu s-a lenevit? Cine n-a băut un pahar mai mult în viață? Sau cine n-a căzut cu gândul, cu imaginația și chiar cu fapta în desfrânare, în beție, îndoială în credință și în celelalte păcate trupești sau sufletești, cum citim în viața Sfintei Teodora? Ați văzut ce a spus Sfânta Teodora când a ajuns la vama beției?

„Mă minunam foarte că dracii îmi aduceau aminte de toate paharele de rachiu și de vin pe care le-am băut în viață. Și-mi arătau și când am băut, în ce clipă și cu cine am fost și de câte ori m-am îmbătat și de câte ori am băut. Și îi întrebam pe sfinții îngeri:

– Cum de știu diavolii toate acestea?

– Dacă ei au fost îngeri!

Că să știți că de la Botez, pe lângă îngerul bun, care stă de-a dreapta creștinului, mai are un înger din ceata stăpâniilor iadului, un diavol care stă pe umărul stâng. Acela scrie tot ce ai făcut tu rău și ce ai vorbit rău și toate păcatele ce le-ai făcut în viață. Iar îngerul bun scrie și cele bune și cele rele, cum spune acolo.

Acum să vedem ce se întâmplă cu sufletul celui mărturisit, când vine diavolul cu zapisul unde sunt scrise toate păcatele omului. Nu le mai găseşte scrise! Atunci diavolii urlă,

răcnesc şi se mânie că pe acest suflet care avea păcate mari – avorturi, preacurvii, furturi, înjurături, beţii şi altele – nu-l mai găseşte scris cu nimic. Când creştinul a fost dezlegat de preot pe pământ, Duhul Sfânt a şters de acolo toate păcatele lui.

Cuvântul lui Hristos care zice: *Tot ce va dezlega preotul pe pământ, va fi dezlegat şi în cer.* N-aţi auzit? Ce va lega el pe pământ, este legat şi în cer.

Deci spovedania, taina aceasta este aşa de mare, încât are putere să-l curețe pe om de orice păcat, să-i dezlege toate păcatele. Numai dacă omul a fost cuminte în viață, dacă s-a spovedit curat, acela trece uşor înfricoşatele vămi ale văzduhului a treia zi.

Şi i se cântăresc faptele cele bune cu cele rele. Faptele cele bune sunt în formă de pietre scumpe, iar faptele cele rele în formă de pietre simple sau alte greutăți.

Sufletul este foarte înțelept. El vede singur încotro merge. Dacă la vămi vede că trag păcatele mai greu, începe a plânge foarte şi a se întrista, mai ales că vede la vămi mii de diavoli care vor să-l răpească la fiecare vamă. Şi-i zice îngerul păzitor:

– Nu te teme, frate suflete, că nu ştii judecățile lui Dumnezeu! Nu te teme!

Sufletul se bagă sub aripile îngerilor, când vede atâtea mii de draci. Un drac atât este de urât că dacă ar veni aici unde stăm noi acum, cum este el în iad, nu mai rămâne unul viu.

Toți murim de atâta urâciune şi spaimă a îngerului căzut. Iar sufletul, când vede atâtea mii de draci, se bagă sub aripile îngerului şi zice:

– Domnii mei îngeri, nu mă lăsați! Tare mă tem de aceştia!

Şi-i zic îngerii:

– Nu te teme, frate suflete, că eşti cu noi! Noi suntem garda lui Dumnezeu care te însoțim pe tine! Doamne fereşte, la 40 de zile să nu cumva să cazi în mâinile lor! Dar acum n-ai grijă, că noi te păzim!

În ziua a treia sufletul nostru trece vămile văzduhului şi exact a treia zi de când a ieşit din trup, în aceeaşi clipă ajunge prima dată la scaunul Preasfintei şi de viață făcătoarei Treimi.

Şi ce vede el acolo? Că Sfânta Scriptură spune: *Pe Dumnezeu nimeni nici odinioară nu L-a văzut.* Dar ce vede sufletul atunci? Că pe Dumnezeu, Iisus Hristos, L-a văzut toată lumea. Şi n-a fost Dumnezeu? L-a văzut Avraam, L-a văzut Moise; dar L-a văzut cu pogorământ, după închipuire, cum a vrut să Se arate. Dar ființa lui Dumnezeu nimeni nu a văzut-o şi nici nu o poate vedea, nici heruvimii, nici serafimii. Ființa lui Dumnezeu este inaccesibilă oricărei minți raționale din cer şi de pe pământ.

Deci, ce vede sufletul nostru a treia zi, când ajunge prima dată la tronul lui Dumnezeu? Iată ce vede, după mărturisirea Sfinților Părinți. Vede strălucind o lumină negrăită, de miliarde de ori mai tare ca soarele, şi mireasma Duhului Sfânt. Aude cântările heruvimilor şi serafimilor şi apar nişte nori de aur azurii, mergând spre răsărit şi îngerii îngenunchează pe ei, împreună cu sufletul.

Şi odată se opresc în loc către răsărit. Că de aceea, să țineți minte, ne închinăm la răsărit când facem rugăciunile; pentru că tronul lui Dumnezeu este la răsărit. N-ai văzut ce zice Sfânta Scriptură? *Şi Dumnezeu a sădit rai în Eden spre răsărituri.* N-ați auzit ce spune Isaia? Răsăritul este numele Lui. N-ați auzit ce spune Psaltirea, pe care o aveți în casă? Dumnezeu S-a suit peste cerurile cerurilor, spre răsărituri. Deci la răsărit este tronul Preasfintei Treimi.

Şi se opresc norii aceştia şi îngerii care stau în genunchi cu sufletul care-i la fel cu ei. Şi a treia zi aude acest glas pe limba lui Adam: „Duceți sufletul acesta în Rai şase zile". Că şase zile trece sufletul nostru prin Rai, cu iuțeala gândului. Atunci îngerii cei buni îl iau cu iuțeala fulgerului şi-l duc către grădinile Raiului.

Când ajunge sufletul acolo cu îngerii, nimeni nu poate spune ce frumusețe este. Şi atunci vede acolo că o floare din Rai, cum spune Sfântul Andrei, este mai scumpă decât

toate popoarele lumii, decât toate podoabele şi bogăţiile veacului de acum; pentru că acea floare are viaţă în ea şi niciodată nu se mai veştejeşte sau nu moare.

Acolo vede el, cum am zis, „Raiul desfătării", „Palatul Noului Sion", „Ierusalimul ceresc" şi câte spune Sfânta Scriptură.

Dar o negrăită bucurie este când sufletul aude cântările a milioane de îngeri, de heruvimi şi de drepţi, care cântă acolo. Apoi vede corturile drepţilor, despre care se spune la panahidă, cum spune şi Sfântul Cosma, care a fost prin Rai. Numai acolo câtă frumuseţe este!

Ajunge în nişte livezi, nişte pometuri care n-au margini. Apar nişte pomi cu frunza de aur, cu florile de aur şi sub fiecare pom este un cort şi în cort este o masă de aur, şi în pomii aceia cântă păsări ale căror aripi nimeni nu poate spune cât de frumoase sunt; şi acele păsări nu mai mor în veacul veacului.

Şi se minunează sufletul, că la unul cortul este de argint, la altul este de mărgăritar, la altul este de iachint, la altul de onix, la altul este de sardonix, la altul de ametist, la altul este de rubin, la altul de safir şi de celelalte pietre scumpe, de care se spune la Apocalipsă.

El vede că şi mesele nu-s toate la fel. Şi copacii rodesc pe o singură ramură câte 70 feluri de roade. Cântă şi frunzele pomilor, cântă şi florile lor, cântă şi păsările; curg râuri de miere şi de lapte prin livezile acelea ca oglinzile. Este o mireasmă a Duhului Sfânt, pe care omul nu o poate spune. Dar cea mai mare bucurie când trece sufletul prin Rai alta este. Se întâlneşte cu neamurile lui.

Voi, fraţilor, să ştiţi că din neamul nostru avem şi în Rai, avem şi în iad, că Dumnezeu este drept. Cine a făcut rău, s-a dus în iad; cine a făcut bine, s-a dus în Rai. Şi când ai ajuns acolo în Rai, nu cunoşti numai pe bunicul sau pe străbunicul.

Dacă te-aş întreba acum pe mata: „Cunoşti pe străbunicul de 300 de ani în urmă?" De unde să-l ştii! Că de-abia dacă îl cunoşti pe cel de 50-60 de ani în urmă. Acolo în Rai, însă, se cunosc oamenii unii cu alţii. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Mă întrebi dacă se cunosc sufletele în Rai? Ia aminte la Evanghelia cu bogatul şi săracul Lazăr. Când a murit bogatul şi când a murit Avraam? Cu mii de ani înainte şi se cunoşteau şi vorbeau".

Acolo în Rai îţi ies înainte neamurile toate care sunt la bine şi au palate de aur şi pietre scumpe şi livezi şi zic: „Măi, nepoate, măi, tu eşti al cutăruia, tu eşti a cutăreia, din ţara

cutare, din satul cutare. Noi suntem neamuri cu tine. Noi am murit înaintea ta cu 500 de ani, cu 1000 de ani. Tu eşti al cutăruia, tu nu ne cunoşti pe noi, dar noi te cunoaştem. Noi ştim unde mergi tu. Tu mergi la judecata particulară a sufletului. La 40 de zile se va hotărî cu tine unde mergi, în Rai sau în iad.

De vei afla milă la Dumnezeu şi te va da la bine, să vii la lăcaşurile noastre, că iată ce frumuseți avem aici, ce palate şi ce minunății, pe care nu poate să le înțeleagă omul.

Şi aşa îl petrec neamurile lui şi îngerii, mergând prin Rai şase zile. Sufletul atunci uită cu totul că a trăit pe planeta asta, că a avut mamă, că a avut soră, că a avut frate... Că el vede acolo alte bucurii, străine cu totul de lumea asta trecătoare. Şi atunci îngerul de la Botez, când vede că el se bucură tare, căci acolo nimeni nu poate sta întristat de atâta bucurie, se apropie de el şi-i spune aşa, dacă ştie că este drept: „Frate suflete, iată, la 40 de zile ai să vii să ocupi un loc de aici!"

Iar dacă-l ştie că-i păcătos îi zice: „Frate suflete, nu te bucura; nu te-am adus să rămâi aici. Te-am adus să vezi ce-ai pierdut în puțină vreme cât ai trăit pe pământ, dacă n-ai avut frică de Dumnezeu şi nu te-ai mărturisit şi n-ai postit şi n-ai mers la biserică şi n-ai făcut fapte bune!"

Când aude sufletul că nu va rămâne în Rai – căci el credea că va rămâne acolo în veci –, cât de mare bucurie este în Rai, el se mâhneşte şi începe a plânge cu amar.

– Cum, n-am să rămân aici? întreabă el pe îngerul său păzitor.

– Nu! îi răspunde îngerul. Pe aici treci numai ca să vezi în puțină vreme ce au câştigat oamenii cu frica lui Dumnezeu şi ce au pierdut cei necredincioşi, care nu s-au închinat lui Dumnezeu!

Aşa trece sufletul şase zile prin Rai şi cu trei, care au fost până au ajuns la tronul Preasfintei Treimi, se fac nouă. Iar la nouă zile vin iarăşi, ca fulgerele cerului pe nori, îngerii, şi-l aduc înaintea Preasfintei Treimi, în lumina cea neapropiată gânditoare. El nu vede pe Dumnezeu, că nici heruvimii nu-L văd; numai lumină şi lumină negrăită, care nu se poate spune.

Şi se opresc norii aceştia şi la nouă zile aude acest cuvânt, dacă sufletul este drept: „Acest suflet să aibă desfătarea şi bucuria cea fără margini a celor nouă cete îngereşti!" Iar dacă-i păcătos: „Sufletul acesta să nu aibă parte de fericirea şi slava celor nouă cete îngereşti!" Acest cuvânt îl aude la nouă zile şi apoi aude, zicând: „Duceți sufletul acesta prin iad 30 de zile".

Atunci îl iau îngerii şi-l întorc către miazănoapte şi către apus, la locurile iadului, care nu au margine. Şi atunci sufletul, când îl duc îngerii la iad, vede acolo ce spune Sfânta Scriptură: „iadul cel mai de jos", „fântâna

adâncului" şi „iezerul de foc" de la Apocalipsă. Acolo vede el viermele cel neadormit, despre care a spus Hristos, Dumnezeul nostru; vede focul cel nestins, gheena, foc negru care-i de miliarde de ori mai fierbinte ca focul pământesc şi care n-are margine adâncimea lui. Acolo vede el întunericul cel mai dinafară, cel mai dinăuntru, scrâşnirea dinţilor şi tartarul, câte mai auziţi la Sfânta Liturghie şi în Scriptură.

Şi când vede el atâtea feluri de munci şi atâtea feluri de draci, vede acolo muncindu-se şi neamuri de-ale lui, cum vedea mai înainte în Rai. Şi neamurile ştiu pe unde trece şi-i ies înainte şi strigă către el: „Frate, nepotule, vărule, moşule, matale te duci la judecata particulară. Te rugăm din inimă, adu-ţi aminte de noi şi te roagă lui Dumnezeu pentru noi, dacă te va da la bine. Uite, noi ne muncim aici de atâţia ani, de 200 de ani, de 300, de 500 de ani fiecare!"

După cum se bucura sufletul mai înainte în Rai, că şi-a văzut neamurile lui la bine, aşa se scârbeşte acum de aceste neamuri ale lui, care, pentru păcatele lor, au fost rânduite la osândă. Şi trec cele treizeci de zile cu iuţeala gândului, ca fulgerul, şi sufletul vede nenumăratele munci ale iadului. Deci treizeci de zile prin iad şi cu nouă care au fost când s-a întors din Rai sunt 39 de zile.

Iar în a 40-a zi îl iau îngerii şi-l duc a treia oară la scaunul Preasfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, în lumina cea neapropiată, gânditoare, spre închinare.

Şi atunci, la 40 de zile, aude acest glas în limba aramaică a lui Avraam, dacă sufletul este drept: „Duceţi acest suflet în Gan Eden!", adică în desfătare şi bucurie fără margini; iar dacă, Doamne fereşte, este păcătos, aude: „Duceţi sufletul acesta în Şeol sau Hades", adică în iad şi în muncă. Îngerii lui Dumnezeu, cât sunt de buni şi preamilostivi, însă, dacă le dă poruncă Dumnezeu să-l ducă la greu, îl duc la greu, îl duc în iad.

Dacă ar vedea atunci cineva cum se roagă sufletul nostru la îngeri, când vede că-l duc la chinuri, ar plânge temeliile pământului. Se bagă sub aripile îngerilor şi zice:

– Îngerii lui Dumnezeu cei preasfinţi, cei preabuni, nu mă lăsaţi! Unde mă duceţi? Într-ale cui mâini mă duceţi? Cine are să mă mai scoată pe mine de acolo? Cine mai are milă acum de mine? Cine ştie de pe faţa pământului în ce chinuri mă duc eu acum?

Iar îngerii plâng şi-i spun:

– Frate suflete, noi suntem slugile lui Dumnezeu, noi avem poruncă. Nu putem face nimic mai mult, decât cum porunceşte Ziditorul: să te ducem la bine sau la rău!

Şi-l duc, dacă, Doamne fereşte, sufletul a trăit rău, în păcate şi fără pocăinţă, îl duc la rău sau, dacă-i bun şi a păzit poruncile Domnului, îl duc în Rai, potrivit cu faptele lui bune sau rele.

Aceasta se întâmplă la 40 de zile după moarte. De aceea Biserica, mama noastră cea duhovnicească, are mare grijă să facă pomeniri după fiecare mort la 3 zile, la 9 zile şi la 40 de zile, pentru că atunci se hotărăşte unde va sta sufletul nostru, la bine sau la greu. De la 40 de zile mai rămâne o singură portiță deschisă pentru suflet. Dacă sufletul a fost în credința ortodoxă şi a fost fiu adevărat al Bisericii lui Hristos, şi dacă n-a căzut în vreo sectă sau în alte rătăciri, sau păcate grele şi dacă a fost spovedit şi împărtăşit, Biserica îl poate scoate din chinurile iadului prin sfintele slujbe şi prin milostenie.

Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la dumnezeiescul Botez prin apă şi prin duh. Biserica este stâlpul şi întărirea adevărului, Biserica este trupul lui Hristos, Biserica este mireasa Mielului, cum spune la Apocalipsă.

De aceea are mare îndrăzneală către Capul ei din ceruri care este Hristos. Aţi auzit ce spune Hristos în Evanghelie: Eu sunt buciumul, vița – adică trunchiul copacului – şi voi sunteți ramurile; toată vița care rămâne întru Mine, aduce roadă multă, iar care nu rămâne întru Mine, în foc se aruncă.

Deci, băgați de seamă! Cine nu rămâne în Biserică, nu rămâne în trupul lui Hristos. Cine

s-a rupt de Biserică, toți sectanții care au ieşit şi au împânzit lumea – căci sunt peste 800 de secte numai în Europa –, aceştia sunt neghină în grâu, aceştia sunt semințele satanei! *Doamne,* zice Evanghelia, *n-ai semănat sământă bună în țarina Ta? Dar de unde are neghină? Un om vrăjmaş, adică diavolul, a făcut aceasta.*

Ia să vă dau o imagine: Dacă copacul acesta ar fi încărcat cu flori până în vârf sau cu roade, un copac roditor, şi dacă o mlădiță s-a rupt de acolo cumva şi a căzut cu greutatea roadelor sale jos, mai rodeşte aceea? Ce se întâmplă? Se usucă şi o punem pe foc. Aşa-i sufletul care s-a rupt de Biserică. S-a rupt de trupul lui Hristos. Că Biserica este, cum spune marele Apostol Pavel, trupul lui Hristos.

Şi acea mlădiță, acel suflet care s-a rupt de Biserică, în veacul veacului nu mai rodeşte şi nici mântuire nu are. Pentru că Duhul Sfânt şi seva Duhului Sfânt vine numai prin punerea mâinilor, de la Apostoli la episcopi, de la episcopi la preoți şi de la preoți se lucrează în rândul credincioşilor prin Tainele care le-a hotărât Dumnezeu să le lucreze preotul, ca iconom al Tainelor lui Dumnezeu. Pe altă cale nu vine Duhul Sfânt în Biserică.

Feriți-vă! Fugiți cât puteți, ca de diavoli, de acei care vă învață să nu vă închinați Sfintei Cruci, sau Maicii Domnului, sau sfintelor icoane sau să nu mergeți la Biserică, sau să nu ascultați de preot. Aceia vin cu satana în inimă şi-n minte să vă rupă de Biserică, de adevărul nostru dogmatic, de credința noastră ortodoxă, care este neschimbată de 2000 ani, de la Hristos.

Păziți-vă de orice sectă, rămâneți fii ai Bisericii lui Hristos, cum au fost părinții şi bunicii voştri şi strămoşii din veac.

Rămâneți în Biserică, țineți-vă de mama noastră, care este Biserica. Că, Doamne fereşte, chiar dacă omul merge la iad pentru păcatele lui, Biserica îl poate scoate prin dumnezeiasca Liturghie, prin pomeniri, prin milostenii şi prin jertfe.

Fără Biserică nu este mântuire! Cine a ieşit din Biserică, nu mai are pe Hristos, că Biserica este Trupul lui Hristos. Cine a ieşit din Biserică, nu mai este fiu după dar al lui Dumnezeu din Botez, ci este fiu al satanei, căci s-a rupt de la mama lui duhovnicească şi a luat-o după capul lui şi s-a pierdut.

Dumnezeu să vă ajute. Cu aceasta închei şi vă rog din toată inima să aveți frica lui Dumnezeu, să nu uitați rugăciunea. Amin.